

Stichting Landelijk
Ongedocumenteerden
Steunpunt

Aan: Partijen van de Tweede Kamer
Woordvoerders Vreemdelingenbeleid

Utrecht, 4 maart 2015

Betreft: Algemeen Overleg 5 maart 2015
BBB-regeling, en inreisverbod

Geachte Kamerleden,

Stichting LOS heeft als kenniscentrum hulpverlening aan mensen zonder verblijfsvergunning veel contact met de hulpverlening aan ongedocumenteerden in Nederland. Vanuit deze contacten willen wij u aandacht vragen voor de financiering door de overheid van de gemeentelijke BBB-regeling en het inreisverbod, zoals geagendeerd in het komend Algemeen Overleg op 5 maart a.s..

1. BBB-regeling (kst 29344-123)

Mét de VNG zijn wij verheugd dat de staatssecretaris heeft toegezegd om de opvang te financieren van vreemdelingen die nu nergens onderdak kunnen vinden. Dit is het gevolg van de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten op 1 juli 2014 en de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep op 17 december 2014.

De staatssecretaris schrijft in zijn brief: 'De financiële tegemoetkoming ziet op door de betrokken gemeenten aan onrechtmatig verblijvende vreemdelingen geboden sobere voorzieningen in de periode van 17 december 2014 tot maximaal twee maanden nadat het Comité van Ministers een standpunt heeft ingenomen.'

De beperking tot 'onrechtmatig verblijvende vreemdelingen' roept vragen op naar de omvang van de doelgroep. Er is immers een grote groep vreemdelingen, die wél rechtmatig in NL verblijft maar géén recht heeft op voorzieningen of onderdak. Het betreft vaak uitgeprocedeerde asielzoekers die een aanvraag indienen voor een reguliere verblijfsvergunning. Zij mogen die in NL afwachten, maar worden niet tot de AZC's of VBL toegelaten. Uitsluiten van deze groep leidt tot vreemde situaties, en is zeker in strijd met de uitspraak van het ECSR.

Voorbeelden van situaties die ontstaan door de beperking tot onrechtmatig verblijvende vreemdelingen:

Bijvoorbeeld een slachtoffer mensenhandelslachtoffer. Zij meldt zich als slachtoffer, en krijgt een status en bijstand. Na een tijdje wordt het onderzoek geseponneerd, daarmee vervalt de vergunning en de bijstand. Ze vraagt een humanitaire vergunning als vervolg op de status als slachtoffer. Tijdens de wachttijd op de eerste beslissing op deze aanvraag krijgt ze nog bijstand. Na een eerste negatieve beslissing volgt een wachttijd op bezwaar, op dat moment is ze nog rechtmatig maar heeft geen recht meer op bijstand en ook niet op een BBB-vergoeding. Tijdens de behandeling van de Voorlopige Voorziening door de rechtbank is ze onuitzetbaar maar onrechtmatig en valt ze onder de BBB-vergoeding. Als de rechter negatief beslist raakt ze uitgeprocedeerd, dan blijft de BBB-vergoeding mogelijk. Als de rechter positief beslist, dan mag ze de beroepszaak afwachten, is rechtmatig en valt dus weer buiten de BBB-vergoeding. Als de beroepszaak negatief uitpakt valt ze wel weer onder de BBB-vergoeding. Als die positief uitpakt krijgt ze alsnog een vergunning en dus bijstand.

Ander voorbeeld, een uitgeprocedeerde asielzoeker die om medische redenen niet uitgezet mag worden. Voorafgaand aan de aanvraag art-64 is hij onrechtmatig in NL en valt hij onder de BBB-vergoeding, ditzelfde geldt tijdens de behandeling van de aanvraag. Als de rechter een voorlopige voorziening toekent, dan wordt zijn verblijf rechtmatig en valt hij buiten de BBB-vergoeding en is er ook geen andere opvang beschikbaar. Als de IND daarna erkent dat art-64 op hem van toepassing is, krijgt hij recht op opvang van het COA. Als hij na een jaar een vervolg-aanvraag medische behandeling indient, is hij rechtmatig in NL maar valt buiten de voorzieningen van het COA, en ook buiten de BBB-vergoeding. Als die vervolg-aanvraag tot een positief resultaat leidt, dan krijgt hij een vergunning en recht op bijstand. Als de IND negatief oordeelt, dan wordt zijn verblijf onrechtmatig en valt hij weer onder de BBB-vergoeding. Als de rechter de voorlopige voorziening toekent, wordt zijn verblijf weer rechtmatig en valt hij daar weer buiten.

Tenslotte het voorbeeld van een aanvraag voor verblijf vanwege buitenschuld. Ook hier geldt: hij valt onder de BBB-vergoeding zolang hij probeert terug te keren naar zijn herkomstland. Als hij, na jaren vergeefs pogingen hiertoe gedaan te hebben, besluit een aanvraag buitenschuld in te dienen, vervalt de BBB-vergoeding want hij wordt rechtmatig. Als zijn aanvraag tot een vergunning leidt, dan krijgt hij recht op bijstand. Maar als de IND de aanvraag afwijst, dan wordt zijn verblijf weer onrechtmatig en valt hij weer onder de BBB-vergoedingsregeling.

De BBB-regeling geldt dus niet voor ongedocumenteerde migranten die bezig zijn met hun legalisatie. Dat is vreemd, want zij verblijven rechtmatig, hoeven NL niet te verlaten en mogen de beslissing op hun aanvraag afwachten. Het weigeren van voorzieningen aan de groep rechtmatig verblijvende vreemdelingen zonder recht op opvang zal zeker niet door de rechtbanken goedgekeurd worden. Met de nieuwe BBB-regeling voorkomt de staatssecretaris nieuwe procedures over vergoeding niet. De restrictie dat alleen het verblijf van onrechtmatig verblijvende vreemdelingen wordt vergoed, doet geen recht aan de behoefte aan opvang voor ongedocumenteerde migranten in procedure.

2. Aanpassing inreisverbod (kst 19637-1945)

Veel ongedocumenteerde migranten hebben een terugkeerbevel en een inreisverbod gekregen. Ongedocumenteerde migranten mét strafblad krijgen een inreisverbod van 5-10 jaar, ongedocumenteerde migranten zonder strafblad krijgen een inreisverbod tussen 2-5 jaar. Een inreisverbod heeft invloed op de mogelijkheid van legalisering in Nederland, de bereidheid tot terugkeer naar het herkomstland, en de legalisering vanuit het buitenland (mvv). Verblijf in NL met inreisverbod (licht of zwaar) is formeel strafbaar, maar wordt in de praktijk nauwelijks bestraft, aldus het WODC. Ongedocumenteerde migranten hebben vooral last van het inreisverbod als zij met een visum willen terugkeren of naar een ander EU-land willen komen, omdat het inreisverbod hieraan in de weg staat. Het inreisverbod heeft niet geleid tot minder ongedocumenteerde migranten in ons land.

Naar aanleiding van het WODC-onderzoek stelt de staatssecretaris voor om de duur van het inreisverbod afhankelijk te maken van de duur van het illegale verblijf en de bereidheid tot zelfstandige terugkeer. Dat is geen adequate reactie op de belangrijkste bevinding van het WODC, namelijk dat overtreding van het inreisverbod nauwelijks wordt bestraft omdat bestraffing volgens de handhavingdiensten geen meerwaarde heeft. Hoe zwaarder het inreisverbod, hoe groter de belemmering voor legalisering in de toekomst en dus hoe meer de neiging zal bestaan om illegaal verblijf te bestendigen.

Het NLse beleid gaat verder dan de EU-Terugkeerrichtlijn. Zo verplicht de Terugkeerrichtlijn niet om verblijf met een inreisverbod te bestraffen, is het niet verplicht om een inreisverbod op te leggen bij vrijwillige uitreis en is het ook niet verplicht om een verblijfsvergunning te weigeren als de aanvrager een inreisverbod heeft. Het verstrekken ervan is contraproductief, en onnodig stigmatiserend. Het is bovendien duur omdat er voortdurend over geprocedeerd zal worden.

Bovendien is bestraffing van verblijf met een licht inreisverbod een verholde vorm van strafbaarstelling van illegaal verblijf. Hiertegen gelden dezelfde argumenten als destijds tegen de strafbaarstelling: het maakt mensen tot crimineel die niets crimineels hebben gedaan. Stichting LOS pleit er daarom voor om een licht inreisverbod alleen uit te vaardigen als de Terugkeerrichtlijn daartoe verplicht, en er geen verdergaande consequenties aan te verbinden dan noodzakelijk. Bestrafing van verblijf met een inreisverbod hoort daar in elk geval niet bij, evenals het weigeren van vergunningen aan mensen die aan alle andere vereisten voldoen.

Wij hopen dat u deze informatie bij het debat morgen kunt inbrengen.
Hoogachtend

Rian Ederveen
beleidsmedewerker